

From: Trond Løddøen <Trond.Lodoen@uib.no>
Sent: fredag 4. oktober 2019 15.17
To: NVE
Cc: Eirik Bjørkhaug; Marthe Cecilie Pramli; Birgit Tansøy (Birgit.Tansoy@sfj.no); Berit Gjerland (Berit.Gjerland@sfj.no); Walderhaug, Eva Sætersdal; Tom Dybwad (fmsfTD@fylkesmannen.no); fmsfES@fylkesmannen.no; Postmottak Kultur (postmottak.kultur@sfj.no); fmvlpst@fylkesmannen.no
Subject: Svelgen I og II - Fornyning av reguleringskonsesjoner. Deres referanse 201502307-37
Attachments: Vedlegg. Innspill fra Universitetsmuseet i Bergen_ Svelgen I og II_ Fornyning av reguleringskonsesjoner.pdf

Viser til tidligere innspill fra Universitetsmuseet i Bergen (datert 14. des. 2017) angående automatisk fredete kulturminner berørt gjennom reguleringen av Vingevatnet, samt vår anmodning om tilbakeført autensitet for helleristningsområdet Vingen, gjennom reetablering av Vingefossen. Viser også til krav fra Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, nåværende Fylkesmannen i Vestland ang. minstevannføring for Vingefossen, og til diskusjon/drøfting under nylige befaringer av vassdrag, berørt av Svelgen I og II, 24. september d.å. Under sistnevnte befaring foreslo både Universitetet i Bergen v/undertegnede og Fylkesmannen i Vestland v/Eyvin Sølvsnes forslag som kan bidra til å sikre normale tilstander for den nå bortregulerte Vingefossen, som vil omtales nærmere under.

Nåværende Vingevatnet bestod opprinnelig av to vatn som gjennom oppregulering har blitt forent under betegnelsen Vingevatnet - ett mindre vatn lengst vest og det langt større Vingevatnet i øst. Undertegnede har nylig vært i kontakt med flere personer som er kjent i området og som bekrefter at det som i dag er navngitt som Vingevatnet opprinnelig var to selvstendige vatn med ulike navn. Vi har likevel ikke lyktes i å finne frem til det opprinnelige navnet på det vestligste vatnet, som later til å ha forsvunnet fra både erindring og bevissthet hos de forespurte. Vi vil i det følgende omtale dette som Vingevatnet Vest.

Som Universitetsmuseet tidligere har opplyst har vi gjennom de siste om lag 20 årene dokumentert et omfattende nytilfang av helleristninger opp langs elveløpet til den nå tørrlagte Vingefossen. Disse oppdagelsene understreker potensialet for påvisning av ytterligere helleristninger enda lengre opp langs fossen og inn i Vingevatnet, samt behovet for kartlegginger av annet arkeologisk materiale som kan være etterlatt av de som laget helleristningene.

Ved å flytte demningen som ble etablert ved utosen av Vingevatnet Vest til den naturlige avgrensingen mellom Vingevatnet Vest og Vingevatnet vil en kunne bidra til at normalt tilstander for Vingefossen, og for den del av Vingeassdraget som drenerer ned mot Vingen, kan tilbakeføres til det som så nært som mulig har vært normalt tilstanden for fossen (se vedlegg). Til alle tider har vannføringen i Vingefossen variert, noe som kan ha hatt betydning for når og hvor bergbildene ble hugget. Her kan det legges til at mange bergkunstlokaliteter finnes i nær tilknytning til elver, fosser og vassdrag, noe som gjør det nærliggende å forstå nettopp Vingefossen som en viktig årsak til at bergbildene ble produsert nettopp langs foss og elvefar i steinalderen. Vingevatnet Vest er forholdsvis lite og har et tilsigsområde som heller ikke er stort sammenlignet med Vingevatnet, men som likevel kan ha vært, og vil være, viktig for jevn tilførsel i Vingefossen. Samtidig kan Vingevatnet Vest med tilhørende tilsigsområde kan forsynt Vingefossen med store vannmasser gjennom perioder med mye nedbør. Nettopp denne variasjonen i vannføring kan ha bidratt til at Vingen ble valgt som sted for produksjon av bergkunst og tilføre en viktig forståelse av lokalitetens helhet både visuelt og auditivt.

Vingenområdet har vært og er utsatt for store påkjenninger gjennom en rekke gjennomførte og planlagte utbygginger. Like vest for Vingen er det uttak av steinmasser fra Sætrefjellet som bidrar med en omfattende støyforurensing av Vingen. Denne industrien er søkt utvidet gjennom etablering av ny utskipingshavn, og nytt dagbrudd ved Hennøystanda, som både visuelt og auditivt vil være svært skjemmende for kulturminneområdet. Det samme gjelder vindkraftutbygging som er under etablering og som vil være synlig fra Vingeneset.

Vi håper at våre innspill vil være av interesse og at de til og med kan la seg gjennomføre for å ivareta så mye som mulig av den autensitet som er mulig for området, med normal vannføring i Vingefossen. Dersom ytterligere bilder eller annen dokumentasjon er ønskelig kan dette ettersendes.

Mvh

Trond Løddøen

Trond Løddøen
Forsker, Fornminneseksjonen
Universitetsmuseet i Bergen
Postboks 7800, 5020 Bergen
Tlf. +47 55 58 29 29
Mob.+47 950 70 433